

Niebezpieczne kontakty - Problem uwodzenia

Dowiesz się:

- Jak dzieci komunikują się w internecie.
- Jakie zagrożenia niesie komunikacja online.
- Czym jest uwodzenie dziecka (grooming) i czym są materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci (CSAM).
- Jak rozpoznać, że Twoje dziecko mogło paść ofiarą niebezpiecznych kontaktów.
- Które dzieci są szczególnie narażone na zagrożenia w sieci.

Internet to dziś podstawowe narzędzie komunikacji dzieci i młodzieży. Korzystają z niego w szkole i po lekcjach – do zabawy, nauki, kontaktu z rówieśnikami.

Najczęściej używają do tego smartfonów, które zapewniają im stały dostęp do sieci i komunikatorów.

Obok ogromnych możliwości, jakie daje sieć, pojawia się poważne ryzyko.

Dzieci – szczególnie te młodsze – często nie są gotowe na odpowiedzialne korzystanie z internetu, a tym bardziej na kontakt z osobą, która chce je skrzywdzić.

Dlatego kluczowa jest świadomość rodziców: jak działają sprawcy i jak rozpoznać sygnały ostrzegawcze.

Jak dzieci komunikują się w internecie?

Dzieci i nastolatki korzystają z komunikatorów (Messenger, WhatsApp, Snapchat), aplikacji społecznościowych (TikTok, Instagram) oraz platform gamingowych, gdzie rozmowa z innymi użytkownikami odbywa się „przy okazji” gry.

Jakie są zagrożenia?

Nie każda nowa znajomość w sieci jest groźna, ale każda niesie pewne ryzyko.

Choć starsze dzieci można przygotować do rozpoznawania zagrożeń, młodsze – nawet po rozmowach i edukacji – nie są w stanie skutecznie się bronić przed manipulacją.

W ich przypadku kluczowe są ograniczenia dostępu do komunikatorów i stały nadzór dorosłych.

Najpoważniejsze zagrożenia:

- Uwodzenie dziecka (grooming) – długotrwała manipulacja emocjonalna w celu wykorzystania seksualnego.
- Wyłudzenie danych osobowych – wykorzystywanych później do szantażu, kradzieży tożsamości lub innych przestępstw.
- Namawianie do ryzykownych zachowań – np. samookaleczeń, używania środków psychoaktywnych, uczestnictwa w niebezpiecznych „wyzwaniach”.

Czym jest grooming i jak działa?

Grooming to proces uwodzenia dziecka – często rozpoczynający się w internecie – który prowadzi do zdobycia zaufania dziecka i jego wykorzystania seksualnego.

Wbrew stereotypom, sprawca nie musi być anonimowym „kimś z internetu”.

Może to być znajomy rodziny, kuzyn, sąsiad albo influencer, youtuber czy streamer.

Dziecko, mając poczucie, że „zna” tę osobę, łatwiej traci czujność.

Typowe etapy groomingu:

- Nawiązanie kontaktu – przez media społecznościowe, gry, czaty.
- Budowanie relacji – wsparcie emocjonalne, komplementy, stworzenie atmosfery zaufania.
- Izolacja – prośby o tajemnicę, podkreślanie „wyjątkowej” więzi.
- Eksploatacja – prośby o zdjęcia, rozmowy o seksie, próby umówienia spotkania offline.

CSAM – materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci

Dawniej sprawcy uwodzenia dążyli głównie do spotkań offline. Dziś coraz częściej ich celem jest nakłonienie dziecka lub nastolatka do samodzielnego tworzenia materiałów pornograficznych (tzw. self-generated CSAM).

Wg raportu Internet Watch Foundation (2024):

- Ponad 90% zgłoszonych i usuniętych treści CSAM to materiały stworzone przez same dzieci.
- Ofiarami bywają nawet kilkuletnie dzieci.
- Czasem w nagraniach pojawia się nawet jeszcze młodsze rodzeństwo.

Raz opublikowany materiał krąży w internecie – bywa wymieniany, sprzedawany, nigdy nie znika całkowicie.

Skala problemu

Zagrożenia w sieci są realne i dotyczą dużej części dzieci i młodzieży.

Według badania „Nastolatki 3.0” (NASK, 2023):

- 2 na 10 nastolatków spotkało się osobiście z dorosłymi osobami poznanymi w internecie.
- 25% nie poinformowało o tym nikogo, a tylko 38% powiedziało o spotkaniu rodzicom.

Według raportu „Nastolatki wobec pornografii cyfrowej” (NASK, 2022):

- 20,4% uczniów klas 6 i 8 szkoły podstawowej przyznało, że otrzymywało propozycje przesyłania własnych materiałów o charakterze seksualnym.
- Wśród uczniów 2 klasy szkoły ponadpodstawowej 41,5% deklaruje otrzymywanie takich propozycji.
- Co piąty 16-latek doświadcza takich sytuacji co najmniej raz w miesiącu, a 7,8% – nawet codziennie lub kilka razy dziennie.

Te dane pokazują, że ryzyko niebezpiecznych kontaktów w sieci jest powszechne, a dzieci i nastolatki często pozostają z tym same.

Jak rozpoznać, że dziecko jest zagrożone?

Twoje dziecko może nie powiedzieć wprost, że ktoś próbuje je uwieść.

Zwróć uwagę na zmiany w zachowaniu:

- Tajemniczość, unikanie rozmów o tym, co robi w sieci.
- Wyraźna zmiana nastroju – smutek, drażliwość, wycofanie.
- Zamykanie się z telefonem w pokoju, toalecie, zmiana haseł, kasowanie historii przeglądania.
- Spędzanie coraz więcej czasu online, zwłaszcza późnym wieczorem.
- Problemy z koncentracją, przemęczenie, pogorszenie wyników w nauce.

Które dzieci są szczególnie narażone?

- Dzieci z niską samoocena – szukające akceptacji i uwagi.
- Dzieci doświadczające samotności w domu, w szkole lub wśród rówieśników.
- Dzieci korzystające z internetu bez ograniczeń i nadzoru.
- Dzieci używające komunikatorów i mediów społecznościowych mimo ograniczeń wiekowych.

Pamiętaj

- Każde dziecko może paść ofiarą manipulacji – to nigdy nie jest jego wina.
- Sprawca często jest kimś znanym dziecku, a nie anonimową osobą z sieci.
- Młodsze dzieci nie potrafią same się chronić – potrzebują Twojej obecności, rozmowy i jasno wyznaczonych granic.
- Twoja wiedza o zagrożeniach online zwiększa bezpieczeństwo Twojego dziecka.

Przeczytaj

[Czym jest child grooming?](#) – artykuł na blogu Fundacji Orange